

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobkyně: **E.R.**
bytem X,
zastoupené Mgr. Markem Ježkem, advokátem
se sídlem Tovární 1707/33, 737 01 Český Těšín
proti

žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16
128 10 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2021, č. j. MSP-57/2021-ODSK-OTC/14

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 9. 2021, č. j. MSP-57/2021-ODSK-OTC/14 **se zrušuje** a věc se žalovanému **vrací** k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen žalobkyni **nahradit náklady řízení** ve výši **12.342 Kč** k rukám jejího advokáta Mgr. Marka Ježka ve lhůtě **jednoho měsíce** od právní moci tohoto rozsudku.

I. **Předmět sporu**

1. Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 9. 2021, č. j. MSP-57/2021-ODSK-OTC/14, bylo:

- výrokem I. rozhodnuto o tom, že se pro nesplnění podmínek stanovených v § 24 odst. 1 písm. b), odst. 3 zákona č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů (dále jen „zákon o obětech trestných činů“) žádost žalobkyně o poskytnutí peněžité pomoci v částce 40.000 Kč zamítá.
- výrokem II. napadeného rozhodnutí rozhodnuto o tom, že se podle § 24 odst. 1 písm. a), § 28 odst. 1 zákona o obětech trestných činů přiznává žalobkyni peněžitá pomoc v částce 10.000 Kč.

II. Žaloba a další vyjádření

2. Žalobkyně má za to, že žalovaný nesprávně vyložil § 24 odst. 3 písm. i) zákona o obětech trestných činů. Žalobkyně poukázala na to, že v řízení bylo prokázáno, že u ní došlo vlivem napadení ze dne 18. 8. 2020 k rozvinutí posttraumatické stresové poruchy, proto jí byla přiznána peněžitá pomoc ve výši 10.000 Kč pro splnění podmínek uvedených v § 24 odst. 1 písm. a) zákona o obětech trestných činů. Dle názoru žalovaného je však bez významu, že pracovní neschopnost žadatelky trvala od 24. 8. 2020 do 15. 10. 2020, tedy po dobu sedm týdnů.
3. Žalobkyně poukázala na to, že zákon o obětech trestných činů chápe pojem těžké újmy na zdraví obdobně jako trestní zákoník (srov. § 122 odst. 2 trest. zákoníku ve spojení s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, např. usnesení ze dne 30. 9. 2015, č. j. 7 Tdo 1123/2015-19). Posttraumatická stresová porucha by měla být dle trestního zákoníku vždy považována za těžkou újmu na zdraví (žalobkyně přiložila rozsudek Okresního soudu v Karvině – pobočky v Havířově ze dne 14.6.2018, č. j. 103 T 106/2018-355, a usnesení sp. zn. 4 To 219/2018 Krajského soudu v Ostravě). Žalovaný dokonce v napadeném rozhodnutí uvedl, že bylo prokázáno, že byla žalobkyně vedena v pracovní neschopnosti ode dne 24. 8. 2020 do 15. 10. 2020 pro posttraumatickou stresovou poruchu (tedy po dobu delší 6 týdnů). Žalobkyně má tedy za to, že byly splněny podmínky pro poskytnutí peněžité pomoci ve výši 50.000 Kč dle § 28 odst. 1 písm. b) zákona o obětech trestných činů.
4. K argumentaci žalovaného, že Mgr. R. M. nesplňuje zákonnou definici lékaře podle § 4 odst. 1 zákona č. 95/2004 Sb., a tedy zprávy vyhotovené Mgr. R. M. nejsou lékařskými zprávami, žalobkyně uvedla, že v řízení poskytla zároveň lékařské zprávy vyhotovené způsobilými osobami, a to MUDr. J. V., MUDr. K. M. a MUDr. P. N.. Lze přisvědčit, že Mgr. R. M. nesplňuje definici dle § 4 odst. 1 zákona č. 95/2004 Sb., avšak je nutno dodat, že jde o praktikující klinickou psycholožku s korespondujícím vysokoškolským odborným vzděláním a tedy zcela jistě o osobu odborně způsobilou posoudit jak závažnost a následky posttraumatické stresové poruchy, tak její vliv na každodenní život žalobkyně.
5. Nelze přisvědčit ani argumentu žalovaného, že se v doložených dokladech vyskytují rozpory ohledně závažnosti posttraumatické stresové poruchy (byť „závažnost“ posttraumatické stresové poruchy byla jako podmínka pro splnění definice těžké újmy na zdraví ve smyslu zákona o obětech trestných činů svévolně dovozena žalovaným). Jak MUDr. K. M., tak Mgr. R. M. konstatují rozvoj posttraumatické stresové poruchy. Mgr. R. M. popisuje zhoršení adaptivního chování v běžných životních situacích. Na tomto nic nemění, že žalobkyně dokázala s pomocí klinického psychologa a díky vlastnímu charakteru překlenout složitou psychologickou situaci a navzdory přetrvávající posttraumatické stresové poruše pečovat o své děti. Nelze tak dovodit, že by se v těchto dokumentech vyskytovaly jakékoliv rozporuplné skutečnosti.

6. Žalobkyně namítla, že pokud policejní organ kvalifikoval celou trestní věc toliko jako podezření ze spáchání zvlášť závažného zločinu loupeže podle § 173 odst. 1 trestního zákoníku a nikoliv podle § 173 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku, k tomuto závěru policejní organ nedospěl a ani dospět nemohl, jelikož lékařská dokumentace prokazující rozvinutí posttraumatické stresové poruchy u žalobkyně (zejm. tedy zpráva z psychologického vyšetření ze dne 19. 11. 2020, zpráva z průběhu psychoterapie ze dne 3. 2. 2021, lékařská zpráva MUDr. K. M. ze dne 24. 2. 2021 a výměnný list MUDr. P. N. ze dne 29. 6. 2021) byly vyhotoveny až po skončení prověřování policejním orgánem, tedy po odložení trestní věci dne 13. 11. 2020.
7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na svém procesním postoji. Je názoru, že žalobkyně nesplňuje za podmínky označení za oběť ve smyslu § 24 odst. 1 písm. b), odst. 3 zákona o obětech trestných činů. Je bez významu, že pracovní neschopnost žalobkyně trvala od 24. 8. 2020 do 15. 10. 2020, neboť z lékařských zpráv předložených ve správním řízení nevyplývá, že by žalobkyně po tuto dobu trpěla vážnou poruchou zdraví. Podle žalovaného bylo prokázáno jen tolik, že žalobkyně v důsledku posttraumatické stresové poruchy byla vedena v pracovní neschopnosti do 15. 10. 2020. Žalobkynin stav nevyžadoval medikaci, žalobkyně byla schopna starat se o své děti. Setrval na tom, že zprávy od psycholožky Mgr. R. M. nelze považovat za lékařské zprávy, neboť nebyly vytvořeny odborníkem – lékařem. Žalovaný setrval na názoru, že žalobkyně splňuje podmínky stanovené v § 24 odst. 1 písm. a), odst. 2 zákona o obětech trestných činů, tudíž jí přísluší peněžitá pomoc ve formě a ve výši stanovené ustanovením § 28 odst. 1 písm. a) zákona, tj. v paušální výši 10.000 Kč.
8. Žalobkyně podala proti vyjádření žalovaného repliku. V ní znovu poukázala na to, že těžká újma na zdraví je definována v zákoně o obětech trestných činů identicky jako v trestním zákoníku. Judikatura považuje posttraumatickou stresovou poruchu jako těžkou újmu na zdraví. Žalovaný podle žalobkyně nezákonně dotváří podmínky zákona o obětech trestných činů o kvalitativní hlediska. Pro splnění zákonné definice těžké újmy na zdraví postačí utrpět poruchu na zdraví déle než 6 týdnů. Poukázala na to, že v řízení předložila další lékařské zprávy a že Mgr. R. M. je praktikující klinickou psycholožkou s korespondujícím vysokoškolským odborným vzděláním v dané oblasti, přičemž ošetření klinickou psycholožkou, prováděné na doporučení praktického lékaře, je pacientovi hrazeno ze systému veřejného zdravotního pojištění. Zpráva psycholožky Mgr. R. M. tak bez rozporu mohou obstát jako samostatný listinný důkaz o poruše zdraví utrpěné žalobkyní.

III. Posouzení věci Městským soudem v Praze

9. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, a jedná se o žalobu přípustnou, splňující všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal na základě skutkového i právního stavu v době vydání rozhodnutí správního orgánu a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném a účinném znění /dále jen “s. ř. s.”/), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti.
10. O podané žalobě městský soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť žalobkyně k výzvě soudu nevyjádřila nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání; její souhlas s rozhodnutím věci bez jednání se tak presumuje (srov. § 51 odst. 1 s. ř. s. věta druhá), žalovaný s projednáním a rozhodnutím věci bez jednání výslovně souhlasil. Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování, neboť veškeré listiny,

z nichž soud vycházel a které žalobkyně předložila k žalobě, jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS z 29. 1. 2009). Žalobkyní navrhované důkazy rozsudkem Okresního soudu v Karviné – pobočky v Havířově ze dne 14. 6. 2018, č. j. 103 T 106/2018 – 355 a usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 10. 2018, č. j. 4 To 219/2018 – 526 městský soud neprovedl pro nadbytečnost – o tom, jak judikatura obecných soudů ustáleně pojímá posttraumatickou stresovou poruchu, svědčí i řada jiných rozhodnutí vyšších soudů.

11. Ze správního spisu vyplývají následující rozhodné skutečnosti.
12. Žalobkyně požádala dne 20. 4. 2021 o peněžitou pomoc dle § 28 odst. 1 písm. b) zákona o obětech trestných činů ve výši 50.000 Kč. Uvedla, že dle vyšetření klinickým psychologem Mgr. R. M. došlo u žalobkyně v souvislosti s napadením neznámou osobou ke vzniku posttraumatické stresové poruchy, dle lékařské zprávy MUDr. K. M. (24. 2. 2021) u žalobkyně probíhá nadále psychologická péče, dle Mgr. R. M. (3. 2. 2021) je žalobkyně v systematické psychoterapii posttraumatické stresové poruchy v již rozvinutém procesu. Do měsíce října 2020 byl její zdravotní stav natolik špatný, že nebyla schopna docházet do zaměstnání, doprovodit syna do školky. V pracovní neschopnosti v této souvislosti byla žalobkyně od 24. 8. 2020 do 15. 10. 2020. Neznámý pachatel žalobkyni rovněž způsobil lehčí poranění fyzického charakteru, kdy jí při napadení způsobil poškozené podvrtnutí a natažení levého zápěstí (viz lékařská zpráva ze dne 28. 8. 2020). Žalobkyně k této žádosti přiložila zprávu ze dne 24. 2. 2021 MUDr. K. M., praktického lékaře pro dospělé, zprávy o psychologickém vyšetření ze dne 19. 11. 2020 a 3. 2. 2021 Mgr. R. M. – z ordinace klinické psychologie a psychoterapie, rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti dne 24. 8. 2020, zprávu chirurgické ambulance ze dne 18. 8. 2020 MUDr. J. V., usnesení PČR, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, pracoviště Český Těšín ze dne 13. 11. 2020, č. j. KRPT-168895-25/TČ-2020-070371 o odložení trestní věci podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu loupež podle § 173 odst. 1 trestního zákoníku a jemu předcházející usnesení PČR, Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje, pracoviště Český Těšín ze dne 29. 10. 2020, č. j. KRPT-168895-20/TČ-2020-070371 zrušené usnesením Okresního státního zastupitelství v Karviné ze dne 4. 11. 2020, č. j. 2 ZN 4888/2020, rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 9. 10. 2020, č. j. 0 P 207/2016 – 311 (ve věci stanovení vyživovací povinnosti otce k dětem).
13. Žalovaný vyzval žalobkyni dne 21. 6. 2021 k doložení lékařskou zprávou, jakou újmu žalobkyně utrpěla v souvislosti trestným činem. Žalobkyně předložila lékařskou zprávu ze dne 29. 6. 2021 MUDr. P. N.. Dodala, že z již doložených podkladů dle jejího názoru vyplývá, že posttraumatická stresová porucha překročila již 6 týdnů.
14. Dne 28. 7. 2021 znovu žalovaný vyzval žalobkyni, aby předložila lékařskou zprávu, z níž bude jednoznačně vyplývat, že v souvislosti s trestným činem utrpěla těžkou újmu na zdraví dle § 24 odst. 3 zákona o obětech trestných činů. Žalobkyně dne 6. 8. 2021 žalovanému sdělila, že rozhodné skutečnosti vyplývají již z předložených podkladů, po lékařích nelze vyžadovat, aby jakkoli kvalifikoval objektivní zdravotní stav. To je úkolem mj. žalovaného.
15. Žalovaný 3. 9. 2021 o žádosti rozhodl pod č. j. SP-57/2021-ODSK-OTC/14 ve dvou výrocích tak, jak bylo uvedeno v úvodu tohoto rozsudku. K otázkám, které jsou nyní předmětem sporu, se ze žalovaného rozhodnutí podává následující. Žalovaný z lékařských zpráv ze dne 24. 2. 2021 a 29. 6. 2021 dovodil, že se sice u žalobkyně rozvinula

posttraumatická stresová porucha vyžadující psychologickou péči, žalobkyně však uvedenou situaci zvládla bez jakékoliv medikace a po celou dobu se příkladně starala o své děti, v pracovní neschopnosti pro tuto poruchu byla od 24. 8. do 15. 10. 2020. Ke zprávám od psychologky Mgr. R. M. uvedl, že byla žadatelka opakovaně upozorněna na skutečnost, že tyto listiny nelze považovat za lékařské zprávy ve smyslu § 31 odst. 3 zákona o obětech trestných činů, neboť tyto nebyly vytvořeny k tomu příslušným odborníkem – lékařem (tj. osobou, která splňuje definici lékaře dle § 4 odst. 1 zákona č. 95/2004 Sb.). V žadatelských doložených dokladech se pak vyskytují rozpory ohledně závažnosti posttraumatické stresové poruchy. Dle psychologky Mgr. M. žalobkyně nebyla schopna doprovázet syna do školky a problémy měla i s domácími činnostmi, které byly dezorganizované a zabíraly žadatele více času. Oproti tomu ve výše zmíněné zprávě MUDr. K. M. ze dne 24. 2. 2021 je uvedeno, že se žalobkyně po celou dobu příkladně o své děti starala. Navíc i policejní orgán danou věc kvalifikoval pouze jako podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu loupeže dle § 173 odst. 1 trestního zákoníku a nikoliv dle § 173 odst. 2 trestního zákoníku.

16. Žalovaný je názoru, že aby se mohlo jednat o těžkou újmu na zdraví ve smyslu ustanovení § 24 odst. 3 písm. i) zákona, muselo by jít po celé rozhodné období, tj. po dobu delší šesti týdnů, o vážnou poruchu zdraví, což především znamená (na rozdíl od ublížení na zdraví) velmi citelnou újmu v obvyklém způsobu života poškozeného ve smyslu např. jeho upoutání na lůžko, neschopnost zařizování základních potřeb, nesamostatnost v úkonech (základní) hygieny a další sebeobsluhy. Takové vážné omezení v obvyklém způsobu života ani v souhrnu ani v jednotlivostech však z listinných důkazů (lékařských zpráv) předložených žadatelkou nevyplývá a v této souvislosti je proto bez významu, že pracovní neschopnost žadatelky trvala od 24. 8. 2020 do 15. 10. 2020, tedy sedm týdnů, protože k tomuto časovému období nelze v daném případě přiřadit kvalitativní hledisko, a sice závažnost utrpěné poruchy zdraví, čili intenzitu závažnosti omezení v obvyklém způsobu života.
17. V dané věci žalovaný měl za prokázanou pouze skutečnost, že v důsledku posttraumatické stresové poruchy byla žalobkyně vedena v pracovní neschopnosti do 15. 10. 2020. Nejednalo se však o vážnou poruchu zdraví či jiné vážné onemocnění, neboť ze zprávy od MUDr. M. ze dne 24. 2. 2021 vyplývá, že žadatelčin stav nevyžadoval jakoukoliv medikaci a po celou dobu byla schopna se příkladně starat o své děti.
18. Městský soud úvodem konstatuje, že samotná trestní věc (útok neznámého pachatele proti žalobkyni dne 18. 8. 2020 v 8:05 v Českém Těšíně s cílem vytrhnout jí batoh z rukou) pro podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu loupeže podle § 173 odst. 1 trestního zákoníku byla na základě usnesení policejního orgánu ze dne 13. 11. 2020, č. j. KRPT-168895-25/TC-2020-070371, odložena, neboť konkrétní pachatel trestného činu nebyl zjištěn.
19. Podle ustanovení § 24 odst. 1 zákona o obětech trestných činů má právo na peněžitou pomoc
 - a) oběť, které bylo v důsledku trestného činu ublíženo na zdraví,
 - b) oběť, které byla v důsledku trestného činu způsobena těžká újma na zdraví,
 - c) osoba pozůstalá po oběti, která v důsledku trestného činu zemřela, byla-li rodičem, manželem, registrovaným partnerem, dítětem nebo sourozencem zemřelého a současně v

době jeho smrti s ním žila v domácnosti, nebo osoba, které zemřelý poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu,

d) oběť trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti a dítě, které je obětí trestného činu týrání svěřené osoby (§ 198 trestního zákoníku), kterým vznikla nemajetková újma.

20. V projednávané věci je mezi stranami spor o to, zda zdravotní následky žalobkyně po útoku neznámého pachatele lze kvalifikovat jako „prosté“ ublížení na zdraví nebo jako těžká újma na zdraví.
21. „*Prostým*“ ublížením na zdraví se podle § 24 odst. 2 zákona o obětech trestných činů se pro účely tohoto zákona rozumí takový stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních tělesných nebo duševních funkcí znesnadňuje nejméně po dobu tří týdnů obvyklý způsob života oběti a který vyžaduje lékařského ošetření.
22. Podle § 24 odst. 3 zákona platí, že těžkou újmou na zdraví se pro účely tohoto zákona rozumí jen vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění. Za těchto podmínek je těžkou újmou na zdraví
- a) zmrzačení,
 - b) ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti,
 - c) ochromení údu,
 - d) ztráta nebo podstatné oslabení funkce smyslového ústrojí,
 - e) poškození důležitého orgánu,
 - f) zohyzdění,
 - g) vyvolání potratu nebo usmrcení plodu,
 - h) mučivé útrapy, nebo
 - i) porucha zdraví trvající nejméně po dobu 6 týdnů.
23. Žalobkyně ve svých podáních k žalovanému a obdobně i v žalobě má za to, že splňuje podmínky těžké újmy na zdraví podle § 24 odst. 3 písm. i) zákona tj. porucha zdraví trvající nejméně po dobu 6 týdnů.
24. Sám žalovaný v žalovaném rozhodnutí uznal, že bylo prokázáno, že v důsledku posttraumatické stresové poruchy byla žalobkyně v pracovní neschopnosti od 24. 8. do 15. 10. 2020, tj. v období téměř kalendářních týdnů. Sporuje však závažnost této poruchy zdraví.
25. Městský soud v Praze v jiné věci pod sp. zn. 10 A 157/2018 a ve shodě s ním i Nejvyšší správní soud v následujícím potvrzujícím rozsudku ze dne 13. 12. 2021, č. j. 10 As 181/2020 – 47, dostupném na www.nssoud.cz, vyložili, že je na místě, aby se závažnost poruchy zdraví hodnotila dle judikatury trestních soudů; to protože se jedná o pojem užívaný i v trestním zákoníku (srov. § 122 trestního zákoníku). Nejvyšší správní soud doplnil, že „*vážné poruchy na zdraví podle písm. i) citovaného ustanovení nemusejí mít trvalé následky ani být takové závažnosti, jako je tomu v případě tam výslovně uvedených poruch zdraví. Jedná se o tzv. zbytkovou kategorii, kam spadají všechny poruchy zdraví, které trvají nejméně 6 týdnů a které postižený pociťuje jako citelnou újmu v obvyklém způsobu života.*“

26. Žalovaný na jednu stranu těmito východiskům dostál, když na str. 5 žalovaného rozhodnutí považoval za nezbytné těžkou újmu na zdraví příhodně hodnotit jako velmi citelnou újmu v obvyklém způsobu života po dobu alespoň šesti týdnů. Tuto újmu však nepřesně poměřil optikou obvyklých následků fyzického ublížení na zdraví (upoutání na lůžko, neschopnost zařizování základních potřeb, nesamostatnost v úkonech základní hygieny a další sebeobsluhy). V projednávané věci jde o újmu na duševním zdraví a podle názoru městského soudu bylo příhodnější vycházet ze závěrů judikatury trestních soudů, která se zabývala prokazováním vážnosti posttraumatické stresové poruchy.
27. Z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2017, sp. zn. 8 Tdo 751/2017 (uveřejněného pod č. 29/2018 Sb. rozh. tr.) vyplývá, že za těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku je třeba považovat nejen delší dobu trvající vážnou poruchu zdraví fyzického, ale i duševního, popř. delší dobu trvající vážné duševní onemocnění (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. 7. 1980, sp. zn. 4 To 24/80, uveřejněné pod č. 9/1981 Sb. rozh. tr., a rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 1. 1983, sp. zn. 6 To 39/82, uveřejněný pod č. 51/1983 Sb. rozh. tr.). Za delší dobu trvající poruchu zdraví soudy považují vážnou poruchu zdraví nebo vážné onemocnění, které omezovaly způsob života poškozeného nejméně po dobu šesti týdnů. Vážná porucha zdraví nebo vážné onemocnění především znamená velmi citelnou újmu v obvyklém způsobu života poškozeného, musí být spojena s takovými potížemi, které sice trvají delší dobu, avšak i svou povahou překážejí obviněnému v jeho povolání a v obvyklém způsobu života, do něhož mu vážně zasahují tak, že se nemůže projevovat a chovat podle svých zvyklostí a obstarávat si obvyklým způsobem své životní potřeby a uspořádat své sociální poměry. Pokud jde o vznik posttraumatické stresové poruchy, ta může u poškozeného v různé intenzitě přetrvávat po relativně dlouhou dobu, avšak o těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) tr. zákoníku se může jednat jen v případě, že tato psychická porucha se po delší dobu (tj. obecně alespoň kolem šesti týdnů) projevuje jako vážná porucha zdraví. Tento zákonný znak plyne z návěty § 122 odst. 2 tr. zákoníku, podle níž musí jít o vážnou poruchu zdraví srovnatelnou s jinými vážnými poruchami zdraví (nebo vážnými onemocněními) obsaženými v ostatních alternativách tohoto zákonného ustanovení, jako je např. ztráta nebo podstatné snížení pracovní způsobilosti, mučivé útrapy, poškození důležitého orgánu apod. (srov. přiměřeně rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 12. 2016, sp. zn. 2 To 107/2016).
28. Lékařská zpráva MUDr. J. V. ze dne 18. 8. 2020 – chirurgická ambulance charakterizuje bezprostřední fyzické následky útoku - podvrtnutí a natažení zápěstí (způsobené obranou žalobkyně). Ze zprávy lékaře MUDr. N. ze dne 29. 6. 2021 vyplývá, že ve dnech 24. 8. až do 15. 10. 2020 byla žalobkyně v dočasné pracovní neschopnosti z důvodu posttraumatické stresové poruchy s tím, že léčba u klinického psychologa pokračuje doposud.
29. Zpráva z psychologického vyšetření Mgr. R. M. ze dne 19. 11. 2020 shrnuje průběh léčby posttraumatické stresové poruchy. Žalobkyně vyhledala tuto odbornou pomoc v srpnu 2020, útok zhoršil její adaptivní chování v běžných životních situacích. Zpráva uvádí, že žalobkyně přišla ve stavu zúženého prožívání, neschopnosti introspekce, retrospekce, dominovaly zautomatizované konstrukty a regresivní tendence, omezení samostatnosti, četná omezení v jednání až obsedantní symptomatologie a flashbacky. Pro zpracování traumatu byla žalobkyni doporučena psychoterapie, kam byla žalobkyně zařazena od září 2020, za účelem mj. zvýšení adaptivního chování – běžným činnostem, samostatnosti, péče

o děti, průběhu schopnosti. V okamžik vyhotovení zprávy byla pacientka stále v terapii, některé oblasti se zlepšily, ač nebyly stabilizovány, některé bylo třeba ještě překonat.

30. Zpráva z psychologického vyšetření Mgr. R. M. ze dne 3. 2. 2021 shrnuje další průběh psychoterapie a zhodnocuje aktuální stav žalobkyně. Konstatuje, že žalobkyně je stále v systematické psychoterapii. Do října 2020 byl stav žalobkyně těžký – nebyla schopna docházet do práce, doprovázet syna do školky, domácí činnosti zabírají více času, jsou dezorganizované, mimo domov se pohybuje s doprovodem přátel a dcery. Snaží se sama zvládat úzkostné stavy a zabrždění v různých každodenních činnostech. Stále však dominuje závislost na okolí. Od října 2020 se začíná stav zlepšovat. Stále je nutná psychoterapeutická podpora a podpora okolí. Nyní je v částečně zlepšeném stavu, s podporou vykonává základní životní povinnosti – starat se o rodinu a pracovat, děti hrají stabilizující roli. Od traumatické události mívá sny, vyvolávající zvýšený strach o sebe, o to, zda si poradí v životě a o budoucnost. Objevují se flashbacky. Zpráva konstatuje těžké poškození adaptivních funkcí ca 2,5 měsíce po traumatu, posttraumatický syndrom stále pokračuje se zmírněnými příznaky při psychoterapeutické podpoře.
31. Zpráva MUDr. K. M. ze dne 24. 2. 2021, praktické lékařky, shrnuje stav zdravotního stavu žalobkyně - po útoku zranění hodnoceno jako podvrtnutí levé ruky, po přepadení rozvoj posttraumatické stresové poruchy, byla vedena v pracovní neschopnosti, nutná psychologická péče, situaci zvládla bez medikace, vzhledem k osobnosti žalobkyně postupné zlepšování psychického stavu. Během pracovní neschopnosti docházela na kontroly, dodržovala léčebné postupy, příkladně se starala o děti, stav se postupně zlepšoval, nyní stabilizovaný. Nadále probíhá psychologická péče s pravidelným sezením, dochází do práce.
32. Žalovaný v řízení a nyní před soudem proti zprávám Mgr. M. namítá, že je nevyhotovil lékař. Městský soud v této souvislosti uvádí, že podle § 31 odst. 1 písm. b) a d) zákona o obětech trestných činů platí, že žadatel je povinen k žádosti o peněžitou pomoc obecně připojit ty doklady, které má oběť k dispozici a které mohou dokázat údaje o škodě nebo o nemajetkové újmě vzniklé v důsledku trestného činu a o jejím rozsahu, popřípadě o rozsahu, v jakém již škoda nebo nemajetková újma byla nahrazena, a o úkonech, které oběť učinila k vymáhání náhrady škody nebo nemajetkové újmy. Rozsah podkladů, kterými mohou být tyto skutečnosti prokázány, pak zákon o obětech trestných činů neomezuje. Může jím být tedy každý relevantní podklad.
33. Je pravdou, že ustanovení § 31 odst. 3 zákona o obětech trestných činů k prokázání škody na zdraví vyžaduje lékařskou zprávu. Podle názoru městského soudu se však jedná o nevhodně přísný a formalistický požadavek. Účelem ustanovení § 31 odst. 3 zákona o obětech trestných činů nepochybně má být především to, aby žadatel k žádosti předložil podklad, ze kterého vyplývá odborné posouzení škody na zdraví. Městský soud připomíná, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 12. 2021, č. j. 2 As 334/2019 – 36 k rozsahu šetření nezbytných skutkových okolností týkajících se nároku na peněžitou pomoc vyložil, že „*třebaže se nepředpokládá, že [ministerstvo, pozn. městského soudu] provede vlastní rozsáhlé šetření, platí pro něj, stejně jako pro jiné správní orgány, zásada materiální pravdy (§ 3 správního řádu). Podle ní je povinen postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 téhož zákona, mj. tak činí v rozsahu své pravomoci k účelu, k němuž mu zákon tuto pravomoc svěřil.*“

34. Při hodnocení podkladů je pak vzhledem k účelu zákona o obětech peněžité pomoci (např. zásada vstřícnosti dle § 3 odst. 2 zákona o obětech trestných činů) nezbytné v pochybnostech vycházet ve prospěch oběti (odst. 31 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2021, č. j. 2 As 334/2019 – 36). I v jiném rozsudku ze dne 29. 1. 2019, č. j. 9 As 423/2018 – 29 Nejvyšší správní soud zdůraznil, že smyslem zákona o obětech trestných činů má být zlepšení postavení oběti.
35. Podle názoru městského soudu by tak stejně dobře škodu na zdraví mohly mimo lékařskou zprávu prokázat též jiné podklady, ze kterých by o újmě na zdraví vyplývala nepochybná a věrohodná skutková zjištění.
36. V projednávané věci je škodou na zdraví vážná psychická újma vzniklá v důsledku trestného činu. Žalobkyně prokazovala průběh léčby a následky na zdraví lékařskými zprávami a taktéž zprávami specialistiky v oblasti psychologie a psychoterapie Mgr. R. M.. Služby v této oblasti jsou přitom považovány za zdravotní služby dle § 44c odst. 3 písm. c) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, v případě obětí dle § 24 odst. 1 písm. d) zákona o obětech trestného činu jsou dokonce náklady na odbornou psychoterapii uznávány jako účel peněžité pomoci. Podle názoru městského soudu Mgr. R. M. poskytovala žalobkyně v projednávané věci zdravotní služby jako klinický psycholog a věnovala se systematicky její psychoterapii. Podle názoru městského soudu jsou proto její zprávy zcela relevantní, pocházejí od odborníka v dané oblasti, svůj účel pro posouzení škody na zdraví splňují. Ostatně taktéž žalovaný, kromě výtky, že se nejedná o zprávy od lékaře ve smyslu § 4 odst. 1 zákona č. 95/2004 Sb., odbornou erudici Mgr. M. nepochybnil a sám její zprávy stavěl do rozporu s jinými podklady na podporu svých úvah, že žalobkyně neutrpěla posttraumatickou stresovou poruchu v takovém rozsahu, aby ji bylo možno kvalifikovat jako těžkou újmu na zdraví.
37. Všechny podklady pak ve vzájemných souvislostech podle názoru městského soudu uceleně a bezrozporně vypovídají o zdravotních následcích útoku na žalobkyni. Přísně vzato – 2 zprávy od lékařů (MUDr. N. a MUDr. K. M.) potvrzují diagnózu způsobenou útokem – újmu na duševním zdraví žalobkyně, která si vyžádala pracovní neschopnost a psychoterapeutickou léčbu. Průběh samotné léčby pak potvrzují zprávy Mgr. R. M.
38. Podle názoru městského soudu je nepochybné, že žalobkyně sice bezprostředně po útoku utrpěla podvrtnutí zápěstí, nicméně ještě v srpnu 2020 vyhledala odbornou psychologickou pomoc a pro akutní závažné psychické problémy musela absolvovat 7 týdnů v dočasné pracovní neschopnosti. Právě do období října 2020, kam spadá i závěr období pracovní neschopnosti, charakterizuje Mgr. M. jako období s nejtěžším stavem žalobkyně a ve zprávě ze dne 3. 2. 2021 konstatuje, že těžké postižení adaptivních funkcí následkem traumatu přetrvávalo 2,5 měsíce (tj. ca 10 týdnů pozn. městského soudu). To se sice postupně zlepšovalo, nicméně následky ještě přetrvávaly minimálně do 3. 2. 2021, a koncem června 2021 stále žalobkyně v psychoterapii pokračovala. Akutní potřebu psychologické péče potvrzuje i zpráva praktické lékařky MUDr. M., to, že dočasná pracovní neschopnost byla vyvolána potřebou čelit posttraumatické stresové poruše, potvrzuje zpráva MUDr. N. ze dne 29. 6. 2021.
39. Z podkladů tak vyplývá, že posttraumatická stresová porucha jako následek útoku v různé intenzitě trvala u žalobkyně od srpna 2020 minimálně do února 2021 s tím, že nejakutnější období bylo období pracovní neschopnosti (24. 8. – 15. 10. 2020, tj. téměř 7 kalendářních týdnů) až 2,5 měsíce po traumatu (ca 10 týdnů), poté nastávalo zlepšení, aby v únoru 2021

byla žalobkyně alespoň ve stabilizovaném stavu. To, že žalobkyně situaci zvládla bez medikace a během pracovní neschopnosti dodržovala léčebné postupy, chodila na kontroly a příkladně se starala o děti, nijak nepopírá závažnost tehdejších potíží žalobkyně. Psychologické vyšetření totiž uvádí, že žalobkyně byla schopna se postarat o děti, ty ostatně hrály i stabilizující úlohu. Popsaný stav žalobkyně však spočíval v tom, že mj. domácí činnosti zabraly více času, byly dezorganizované, žalobkyně potřebovala i podporu blízkých a měla řadu dalších potíží, které se projevovaly – souhrnně řečeno – ve snížené adaptivitě při běžných činnostech. Žalobkyně tyto činnosti byla sice schopna zvládat, v důsledku posttraumatické stresové poruchy však s výraznými obtížemi a to po výrazně delší dobu než 6 týdnů - spíše několik měsíců.

40. Na věci nic nemění ani to, že policejní orgán odložil samotnou trestní věc pro podezření ze závažného zločinu loupeže podle § 173 odst. 1 trestního zákoníku („*prostá loupež*“) a nikoliv dle § 173 odst. 2 trestního zákoníku / písm. b) cit. ustanovení obsahuje kvalifikovanou skutkovou podstatu s účinkem způsobení těžké újmy na zdraví/. Z obsahu usnesení o odložení věci totiž vyplývá, že policejní orgán věc odložil, neboť nezjistil pachatele útoku. Dalšími okolnostmi, tj. i závažností újmy na zdraví žalobkyně, se v danou chvíli nezabýval, uváděná právní kvalifikace skutku v usnesení tak nemá zásadní vypovídající hodnotu o závažnosti újmy na zdraví žalobkyně.
41. Městský soud celkově shledal, že posttraumatická stresová porucha u žalobkyně představovala citelnou újmu v jejím obvyklém způsobu života, do něhož vážně minimálně v období pracovní neschopnosti 24. 8. – 15. 10. 2020 zasáhla tak, že se nemohla projevovat a chovat podle svých zvyklostí a obstarávat si obvyklým způsobem své životní potřeby a uspořádat své sociální poměry. Podklady správního spisu uceleně a spolehlivě prokazují, že psychické následky útoku neznámého pachatele trvaly déle než 6 týdnů, byly velmi citelného charakteru, lze je tedy kvalifikovat jako poruchu zdraví trvající nejméně po dobu 6 týdnů ve smyslu § 24 odst. 3 písm. i) zákona o obětech trestných činů

IV. Závěr a náklady řízení

42. Městský soud se neztotožnil s právní kvalifikací újmy na zdraví žalobkyně, jak ji posoudil žalovaný. Jelikož je soud názoru, že tuto újmu lze kvalifikovat jen jako těžkou újmu na zdraví, tj. poruchu zdraví trvající nejméně po dobu 6 týdnů ve smyslu § 24 odst. 3 písm. i) zákona o obětech trestných činů a nikoliv jako ublížení na zdraví dle § 24 odst. 2 zákona o obětech trestných činů, neobstojí ani jeden z výroků napadeného rozhodnutí. Žalobu shledal důvodnou (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), žalované rozhodnutí zrušil v obou výrocích a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vázán právním názorem městského soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.)
43. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
44. Žalobkyně je věci osvobozena od placení soudního poplatku /§ 11 odst. 2 písm. l zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích/. Náklady řízení žalobkyně tak představuje odměna za 3 úkony právní služby [§ 11 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů – tj. převzetí zastoupení a 2x písemné podání k věci samé – žaloby ze dne 3. 11. 2021 a replika ze dne 6. 1. 2022] v částce 3 100 Kč za jeden úkon, celkem **9.300 Kč** [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a náhradu hotových výdajů za sedm úkonů

v částce 300 Kč za jeden úkon, celkem **900 Kč** (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky), tj. **10.200 Kč** celkem. Zástupce navrhovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se s ohledem na § 57 odst. 2 soudního řádu správního náhrada zvyšuje o částku odpovídající této dani – o 21 % z částky 10.200 Kč, tj. o **2.142 Kč**; celkem pak náklady řízení činí **12.342 Kč** (10.200 + 2.142 Kč). K náhradě nákladů řízení poté soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze 25. srpna 2022

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu